

תזכיר חוק

1.

שם החוק המוצע

תזכיר חוק העיסוק באחיות, התשפ"ה-2025

2.

מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

מטרת הצעת חוק העיסוק באחיות, התשפ"ה-2025 (להלן- הצעת חוק), היא לעגן בחקיקה ראשית את העיסוק באחיות.

עיקרי הצעת החוק:

החוק המוצע מסדיר מספר סוגיות מרכזיות המקיפות את מכלול תחומי העיסוק באחיות. כמו כן, מוצע, בהתבסס על התשתית המשפטית הקיימת, להסדיר בהצעת החוק ובהתאמה הנדרשת בתיקונים עקיפים, את העניינים הבאים:

ייחוד העיסוק והתואר: מוצע לייחד את העיסוק באחיות למי שלמד במוסד מוכר על ידי האח הראשי, במקביל, נאסרת התחזות לעוסק באחיות וכן העסקת מי שאינו אח או אחות מורשים ורשומים כדין.

ייחוד פעולות: מוצע כי בעל רישיון בעיסוק באחיות לא יבצע פעולה שיוחדה לבעל רישיון בעיסוק באחיות בעל הכשרה מסוימת, כמפורט בתוספת הראשונה לחוק (להלן – פעולות ייחודיות), אלא אם כן הוא עומד בדרישות ההסמכה וההכשרה הנדרשות לאותה פעולה.

תנאי רישוי: מוצע לקבוע את התנאים והקריטריונים לקבלת רישיון לעיסוק באחיות, תוך הבחנה בין רמות הסמכה שונות.

ניהול מרשם העוסקים באחיות: מוצע כי יוקם וינהל מרשם מקיף של כלל העוסקים באחיות, שיכלול סיווג והבחנה בין רמות ההכשרה השונות, לרבות אחים מעשיים, אחים מוסמכים, מיילדות, בעלי השתלמות מוכרת על בסיסית בתחומים קליניים, ואחים מומחים.

חובות אמון ואתיקה מקצועית: החוק יטיל חובות אמון כלפי המטופל וכללי אתיקה מקצועית מחייבים על כלל העוסקים במקצוע.

הוראות משמעת: מוצע להחיל את הוראות המשמעת הרלוונטיות, החלות על יתר מקצועות הרפואה והבריאות, הן מבחינה מהותית והן מבחינת מיקומן, בפרק ח' לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008 (להלן – חוק הסדרת העיסוק).

תפקיד האח הראשי וסמכויותיו: מוצע לקבוע את מעמדו של האח הראשי הארצי, תפקידו וסמכויותיו,

מבנה מועצת האחיות ותפקידיה: מוצע להגדיר את מבנה, הרכב, הסמכויות והתפקידים של מועצת האחיות, אשר תפעל לקידום, פיתוח ופיקוח על מקצוע העיסוק באחיות.

3. השפעת תזכיר החוק המוצע על התקציב ועל התקן המנהלי של המשרד היוזם, משרדים אחרים ורשויות אחרות.

לא רלוונטי

4. להלן נוסח תזכיר החוק המוצע ודברי הסבר

תזכיר חוק מטעם משרד הבריאות:

תזכיר חוק האחיות, התשפ"ה-2025

פרק א': מטרה והגדרות

מטרה

1.

מטרתו של חוק זה להסדיר את העיסוק באחיות על מנת להבטיח רמה מקצועית הולמת של העוסקים בו ולהגן על בריאות הציבור;

"אח מורשה" – מי שנרשם במרשם וקיבל רישיון לעסוק באחיות לפי פרק ג';

"ארגון יציג של אחים ואחיות" – הסתדרות האחים והאחיות בישראל;
"האח הראשי" – האח הראשי הארצי במשרד הבריאות וראש מינהל אחיות במשרד הבריאות, בהתאם לפרק ז';

"המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין חוק זה;

"השר" – שר הבריאות;

"המשרד" – משרד הבריאות;

"המינהל" – מינהל האחיות במשרד הבריאות;

"מרשם" – מרשם בו רשומים כל האחים המורשים;

"מועצת האחיות" – ועדה המייעצת לשר הבריאות, למנהל ולאח הראשי בהתאם לפרק ח' לחוק זה .

"חוק ביטוח בריאות ממלכתי" – חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד – 1994;¹

"מבקש רישיון" – מי שהגיש בקשה לרישום במרשם לפי פרק ג';

"רישיון" – לרבות היתר זמני והיתר מוגבל;

"מוסד רפואי" – כהגדרתו בסעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940², (וכן קופת חולים) כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי;
"מחלה מסכנת" –

א. מחלה, לרבות מחלת נפש, העלולה לסכן את בריאותו של אדם הנמצא בטיפולו של אח מורשה שאובחן כחולה במחלה מסכנת;

ב. מחלה, לרבות מחלת נפש, או כושר לקוי העלולים לשלול מאח מורשה את היכולת לעסוק במקצועו, לחלוטין, זמנית או חלקית;

"סטודנט ללימודי אחיות" – מי שנמצא במסגרת לימודי אחיות, במוסד ובתכנית לימודים שהוכרו לפי חוק זה;

"עיסוק באחיות" –

ביצוע כל הפעולות המותרות באחיות בהתאם לרמת ההכשרה הנדרשת הכוללת אבחון, טיפול, ליווי, ייעוץ או התערבות טיפולית, אשר מבוצעת על

בסיס הכשרה ורישוי לעיסוק באחיות, תוך שימוש בשיקול דעת קליני, במסגרת טיפול רפואי מוסדר, לרבות:

- (1) אומדן, אבחון וקביעת תוכנית טיפול;
- (2) ביצוע פעולות קליניות בהתאם לרמת ההכשרה;
- (3) מתן תרופות על פי סמכות, ניטור, תיעוד ודיווח כחלק מטיפול כולל;
- (4) קידום בריאות, מניעת מחלות, טיפול, תמיכה רגשית, ושיקום לרבות מחקר יישומי וקליני, בתחום האחיות והבריאות; -
- (5) עבודה בצוות רב מקצועי תוך שיקול דעת עצמאי או מונחה;
- (6) תיאום תכלול ושמירה על רציפות הטיפול;
- (7) כל פעולה שנקבעה בידי המנהל בחוזר שפורסם באתר האינטרנט של משרד הבריאות.

3. הענקת רישיון לעסוק באחיות

המנהל יעניק רישיון לעסוק באחיות לפי הוראות חוק זה;

פרק ב': עיסוק באחיות, ייחוד התואר ואיסור התחזות והעסקה

4. ייחוד העיסוק

(א) מי שאינו אח מורשה לא יעסוק באחיות:

(ב) האמור בסעיף זה אינו בא למנוע -

- (1) מרופא מורשה מלעסוק ברפואה לפי פקודת הרופאים והתקנות מכוחה;
 - (2) מסטודנט לאחיות מלבצע פעולות באחיות במסגרת לימודיו לאחיות, בפקוח אח מורשה;
 - (3) מי שמורשה לבצע פעולות שהן בגדר עיסוק באחיות, לפי כל דין;
 - (4) מסיוע אישי, משפחתי או חברתי שאינו ניתן במסגרת מקצועית רפואית;
 - (5) פעולות סיוע פשוטות או יומיומיות (ADL);
 - (6) עזרה ראשונה או טיפול שהוא חלק מטיפול רפואי דחוף במצב חירום רפואי;
- "מצב חירום רפואי" – כהגדרתו בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996.³

5. ייחוד התואר

(א) לא ישתמש אדם שאינו אח מורשה בתואר אח מוסמך או אח מעשי, או בכל תואר הדומה לתארים אלה שיש בו כדי להטעות, אלא אם כן הוא בעל הרישיון האמור;

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 230.

² ע"יר 1065, עמ' 239.

³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 143.

(ב) לא יציג אדם, במישירין או בעקיפין, את עצמו, או את מי שפועל בטעמו, כעוסק באחיות, אלא אם כן אותו אדם הוא בעל רישיון באחיות.

6. איסור התחזות (א) לא יתחזה אדם כמי שמורשה לעסוק באחיות ולא ישתמש בתואר או בכינוי שמשתמע מהם שהוא מורשה לעסוק באחיות, אלא אם כן הוא אח מורשה;

(ב) לא יתחזה אח מורשה כמחזיק במומחיות שהוא אינו מחזיק בה, ולא ישתמש בתואר או בכינוי המרמזים כי הוא מחזיק בה.

7. איסור העסקה לא יעסיק אדם, באחיות, את מי שאינו אח מורשה.

פרק ג': ניהול מרשם

8. ניהול מרשם (א) האח הראשי ינהל את מרשם, הכולל את כל האחים המורשים בהתאם להוראות סעיף זה:

(1) נרשם אח במרשם יהא רשאי לעסוק במקצוע האחיות בהתאם לרישומו;

(2) המרשם יכלול את שמו של בעל הרישיון, את מספר הרישיון שברשותו, ואת מועד קבלתו; היה בעל הרישיון בעל תעודת מומחה, יצוין הדבר במרשם.

(3) ביטול רישיון, התלייתו או התנייתו בתנאים, יצוינו במרשם.

(4) המרשם יהיה פתוח לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות ובכל דרך נוספת שיורה השר.

(ב) במרשם יהיו מדורים אלה:

(1) מדור אחים מוסמכים;

(2) מדור אחים מעשיים;

(3) מדור מיילדות;

(4) מדור השתלמות מוכרת (על בסיס);

(5) מדור אחים מומחים ;

פרק ד': תנאים לקבלת רישיון באחיות

9. תנאים לקבלת רישיון מי שנתקיימו בו כל אלה, זכאי לקבלת רישיון :

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל ;

(3) בעל השכלה מקצועית כאמור בפרק זה;

(4) הוכיח ידע בשפה העברית;

(5) הוא אינו חולה במחלה מסכנת;

(6) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שיש עימה קלון, בישראל או מחוץ לישראל;

(7) עמד בבחינה ממשלתית באחיות תוך 3 שנים מיום עמידתו בתנאי ההשכלה הנדרשת לפי חוק זה;

היתר זמני

10. האח הראשי, לפי שיקול דעתו רשאי, לתת היתר זמני לעסוק באחיות, במקרים הבאים:

(א) היה לאח הראשי ספק בדבר הגינותו של מבקש הרישיון, או כושרו המקצועי של מבקש הרישיון, רשאי האח הראשי לתת למבקש הרישיון היתר זמני, לאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון טענותיו;

(ב) מבקש רישיון בעל השכלה מקצועית באחיות שסיים לימודיו מחוץ לישראל, ובלבד שנתקיימו לגביו כל הדרישות המפורטות בפרק ג'.

(ג) מי שהותלה רישיונו לפי הוראות פרק ח' לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008⁴ (להלן – חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות) ונסתיימה תקופת ההתליה.

היתר זמני כאמור בסעיף זה יינתן למשך שנה אחת; האח הראשי רשאי, לפי שיקול דעתו, לחדש היתר זמני לתקופות נוספות.

מבקש רישוי שניתן לו היתר זמני לפי סעיף זה, ימציא לאח הראשי, בתום תקופת ההיתר, חוות דעת על תפקודו כאח מורשה במוסד שהכיר בו האח הראשי לעניין סעיף זה; נוסח פורמט חוות הדעת יקבע על ידי האח הראשי ויובא לעיון הציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות;

לעניין סעיף זה רשאי האח הראשי לפי שיקול דעתו לדרוש גם השלמת לימודים והשתלמויות, תקופת התנסות ועמידה בבחינות, כולם או מקצתם.

הונח להנחת דעתו של המנהל, בהסתמך על חוות הדעת שהמציא מבקש הרישיון, כי מבקש הרישיון כשיר לקבל רישיון קבוע באחיות, יעניק לו רישיון קבוע;

מי שיש לו היתר זמני יחזיר אותו למנהל ביום פקיעת תקפו או ביום קבלת ההיתר הקבוע, לפי המוקדם מבין השניים.

סעיפים אלה יחולו גם על רישיון לעסוק ביילוד, על תעודת השתלמות מוכרת ועל מומחיות, בשינויים המחייבים.

⁴ ח"ח התשס"ח, עמ' 720.

(א) האח הראשי, רשאי לפי שיקול דעתו, לבקשת מוסד רפואי, להעניק לאדם שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, היתר מיוחד לשם העסקתו באחיות באותו מוסד בלבד, בתקופה שיורה ושלא תעלה על שנה אחת, ובתנאים שיקבע האח הראשי בהיתר המיוחד, אם הוכח להנחת דעתו שאותו אדם הוא בעל ידע ומומחיות מיוחדים במקצוע האחיות, והעסקתו נדרשת למטרות הוראה, הדרכה או טיפול, ובלבד שאותו אדם הוא בעל הרישיון הנדרש לצורך עיסוק במקצוע האחיות במדינה שבה הוא עוסק באותו מקצוע.

(ב) מי שיתן לו היתר מיוחד לפי סעיף זה יראו אותו כבעל רישיון לעיסוק באחיות, כל עוד ההיתר המיוחד עומד בתוקפו, ובכפוף לתנאים שנקבעו בו.

(ג) האח הראשי רשאי לפי שיקול דעתו, להתנות את מתן ההיתר המוגבל בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות או בשניהם;

(ד) האח הראשי רשאי להגביל את תוקפו של היתר מוגבל לזמן, למקום, וכן רשאי הוא לקבוע תנאים והגבלות שימצא לנכון.

בעל השכלה מקצועית לשם רישום במרשם במדור אח מעשי הוא מי שנתקיים בו אחד מאלה:

(1) סיים תכנית לימודים לאחיות מעשיות בבית ספר לאחיות בישראל, שהכיר בו האח הראשי, בהתאם לתכנית לימודים שאישר האח הראשי, ועמד בבחינה שקבע האח הראשי;

(2) סיים לימודים באחיות בבית ספר מחוץ לישראל, שהכיר בו האח הראשי, לאחר שמצא כי תכנית הלימודים בו שוות ערך לתוכנית הלימודים לאחיות מעשיות בישראל, ועמד בבחינה שקבע האח הראשי;

(3) האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית מחוץ לישראל כאח מעשי, אשר לדעתו היא אינה שוות ערך לתוכנית הלימודים לאח מעשי בישראל, בהשלמת לימודים, בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, כולם או מקצתם.

בעל השכלה מקצועית לשם רישום במרשם במדור אח מוסמך הוא מי שנתקיים בו אחד מאלה:

(1) בעל תואר אקדמי מחוג לאחיות באוניברסיטה או מכללה בישראל או שסיים לימודים לאחיות מוסמכות בבית ספר לאחיות בישראל, שהכיר בהם האח הראשי, והכל בהתאם לתכנית לימודים שאישר האח הראשי, ועמד בבחינה שקבע האח הראשי;

(2) בעל תואר אקדמי באחיות או שסיים לימודים לאחיות בבית ספר לאחיות מחוץ לישראל, שהאח הראשי הכיר בו לאחר שהאח הראשי מצא כי תכנית הלימודים בו שוות ערך לתוכנית הלימודים לאחיות מוסמכות בישראל, ועמד בבחינה שקבע האח הראשי;

(3) האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית מחוץ לישראל כאח מוסמך, אשר לדעתו היא אינה שוות ערך לתוכנית הלימודים לאח מוסמך בישראל, בהשלמת לימודים, בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, כולם או מקצתם.

בעל השכלה מקצועית לשם רישום במרשם במדור מיילדות הוא מי שנתקיים בו כל אלה:

(1) הוא רשום במדור אחים מוסמכים;

(2) סיים קורס מיילדות במוסד שהכיר בו האח הראשי ובהתאם לתוכנית לימודים שאישר האח הראשי;

(3) עמד בבחינות למיילדות שקבע האח הראשי;

האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית מחוץ לישראל במיילדות, אשר לדעתו היא אינה שוות ערך לתוכנית הלימודים למיילדות בישראל, בהשלמת לימודים, בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, כולם או מקצתם;

מי שנרשם במדור מיילדות יקבל מהמנהל רישיון לעסוק ביילוד.

בעל השכלה מקצועית לשם רישום במרשם במדור השתלמות מוכרת הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:

(1) רשום במדור אחים מוסמכים ובעל רישיון קבוע לעסוק באחיות בישראל;

(2) סיים השתלמות מוכרת במוסד שהכיר בו האח הראשי ובהתאם לתוכנית לימודים שאישר האח הראשי;

(3) עמד בבחינה שקבע האח הראשי.

האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית שנרכשה מחוץ לישראל לרישום במדור השתלמות מוכרת, בהשלמת לימודים, בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, כולם או מקצתם, אשר לדעתו היא אינה שוות ערך לתוכנית ההשתלמות המוכרת בישראל;

מי שנרשם במדור השכלה על בסיסית יקבל מאת האח הראשי תעודת השכלה על בסיסית.

בעל השכלה לשם רישום במרשם במדור מומחים באחיות הוא מי שנתקיימו בו כל אלה:

(1) רשום במדור אחים מוסמכים ובעל רישיון קבוע לעסוק באחיות בישראל;

(2) סיים השתלמות מוכרת רלבנטית לתחום המומחיות, במוסד שהכיר בו האח הראשי ובהתאם לתוכנית לימודים שאישר;

(3) סיים לימודים במוסד שהכיר בו האח הראשי ובהתאם לתוכנית לימודים שאישר;

(4) עמד בבחינה שקבע האח הראשי.

האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה במומחיות באחיות שנרכשה מחוץ לישראל לרישום במדור מומחים באחיות, בהשלמת לימודים, בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, כולם או מקצתם, אשר לדעתו היא אינה שוות ערך לתוכנית הלימודים במומחיות באחיות בישראל;

14. השכלה מקצועית לרישום במדור מיילדות

15. השכלה מקצועית לרשום במדור השתלמות מוכרת

16. השכלה לרישום במדור מומחיות באחיות

הגשת בקשה

17.

(א) המבקש להירשם במרשם יגיש בקשתו למנהל ויצרף את כל המסמכים המעידים על עמידתו בתנאי סעיף 9 לחוק ובתנאי ההשכלה המקצועית בהתאם לסעיפים 12-16 לחוק לפי העניין;

(ב) המנהל רשאי לדרוש ממבקש הרישיון הבהרות וכל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך קבלת החלטה בדבר התקיימות תנאי זכאותו לרישום, בהתאם לאמור בסעיף 9 לחוק ובסעיפים 12-16 לפי העניין;

החלטה בבקשה

18.

המנהל רשאי להעניק למבקש רישיון באחיות, להתנות את מתן הרישיון בתנאים או לדחות בקשה למתן רישיון כאמור, ובלבד שייתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו בטרם יחליט על התניה או על דחייה כאמור; החלטת המנהל בדבר התניה או דחייה כאמור תהיה מנומקת בכתב.

פרק ו': ייחוד פעולות באחיות

ייחוד פעולות

19.

(א) לא יעשה בעל רישיון בעיסוק באחיות פעולה שיוחדה לבעל רישיון בעיסוק באחיות בעל הכשרה מסוימת, בתוספת הראשונה לחוק, (בחוק זה – פעולות ייחודיות), אלא אם כן הוא בעל ההסמכה וההכשרה הנדרשת.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על רופא ועל אדם המשלים הכשרה מעשית במסגרת לימודיו לעיסוק באחיות;

(ג) המנהל, רשאי לקבוע בתקנות את תחומי המומחיות באחיות.

(ד) המנהל רשאי לקבוע תחומי עיסוק באחיות ופעולות ייחודיות שיוגבלו לבעלי ההכשרה מסוימת או לאחים מורשים במדור מסוים ובלבד שנושא הפעולה יפורסם בתוספת הראשונה לחוק;

(ה) הוראות המפרטות את הפעולה הייחודית אין חובה לפרסמן ברשומות, ואולם המנהל יפרסם ברשומות הודעה על מתן הוראות כאמור שהן בנות פועל תחיקתי ועל מועד תחילתן, ובלבד שמועד תחילתן של ההוראות כאמור לא יקדם למועד פרסום ההודעה ברשומות;

(ו) הוראות הנוגעות לפעולות הייחודיות וכל שינוי בהן, יישלחו ברשימת תפוצה אלקטרונית לכל הנוגעים בדבר או יובאו לידיעתם בדרך אחרת; בנוסף, יועמדו ההוראות האמורות לעיון הציבור ויפורסמו באתר האינטרנט משרד הבריאות באופן בולט לעין במיקום שייועד להוראות אלה ובאופן שיאפשר מעקב אחר שינויים ותיעודם לאורך זמן;

(ז) רשאי המנהל לקבוע דרכים נוספות לפרסומן.

האח הראשי

20.

האח הראשי הארצי וראש מנהל האחיות יהיה:

אח מוסמך, עובד מדינה, בעל מומחיות במדיניות מנהל באחיות ובעל תואר שני לפחות.

תפקידי האח הראשי

21.

תפקידי האח הראשי הם אלה:

(א) ראש מנהל האחיות במשרד הבריאות;

(ב) יבצע תפקידים לפי חוק זה, והתקנות לפיו;

(ג) יעוץ לשר ולמנהל בכל הקשור לאסדרת מקצוע האחיות בישראל, לרבות חוק זה והתקנות על פיו;

(ד) יעביר למוסד להשכלה גבוהה מעת לעת את המלצותיו לעניין הדרישות המקצועיות הרלוונטיות לשם עדכון, קביעת הקריטריונים לקבלת סטודנטים ללימודי האחיות, ויקיים היוועצות עם המועצה להשכלה גבוהה באשר לתנאי הקבלה והתנאים המחייבים לרישוי;

(ה) יקבע את תוכניות הליבה בכל אחד מהמדורים;

(ו) יזמן אליו לביור, אחים מורשים, כנדרש לו לצורך מילוי תפקידו;

(ז) ימנה ועדות מייעצות לנושא או וועדות קבועות לנושאים אשר באחריותו;

(ט) יקדם את הפיתוח המקצועי של האחים והאחיות.

פרק ח': מועצת האחיות

מועצת האחיות

22.

מועצת האחיות תייעץ לשר, למנהל ולאח הראשי;

האח הראשי ימנה את חברי המועצה, ויקבע את סדרי עבודתה.

במועצת האחיות יהיו 21 חברים, ואלה הם:

(1) יושב ראש הוועדה, האח הראשי ישמש כיושב ראש המועצה.

(2) נציגי בתי חולים:

(א) אח מוסמך שהוא מנהל האחיות בבית חולים ממשלתי, הרשום לפי סעיף 25

לפקודת בריאות העם, המסונף למוסד מוכר להשכלה גבוהה;

(ב) אח מוסמך שהוא מנהל האחיות בבית חולים פסיכיאטרי, הרשום לפי סעיף

25 לפקודת בריאות העם;

(ג) אח מוסמך שהוא מנהל האחיות במרכז רפואי גריאטרי, כהגדרתו בחוק ניד

מידע, התשפ"ד-2024⁵ הרשום לפי סעיף 25 לפקודת בריאות העם;

(ד) אח מוסמך שהוא מנהל האחיות בבית חולים פרטי, הרשום לפי סעיף 25

לפקודת בריאות העם.

(3) נציגי קהילה:

(א) אח מוסמך, מפקח מחוזי בבריאות הציבור מטעם משרד הבריאות.

(ב) אח מוסמך בקהילה שהוא נציג הנהלת האחיות של אחת מקופות החולים, כהגדרתן בחוק ביטוח בריאות ממלכתי.

(4) מומחים:

(א) אח מוסמך מומחה באחיות;

(ב) מומחה מתחום הכלכלה, משפט, או מדעי החברה.

(5) נציגי מוסדות הכשרה:

(א) אח מוסמך, המכהן כראש חוג לאחיות במוסד מוכר להשכלה גבוהה;

(ב) אח מוסמך המכהן כמנהל בית ספר לאחיות המפעיל גם תכניות הכשרה על בסיסית;

(6) נציג צבא:

אח ראשי בצבא הגנה לישראל;

(7) נציג מטופלים ומשפחותיהם:

נציג ארגוני מטופלים ומשפחותיהם;

(8) נציגי הסתדרות האחים והאחיות בישראל:

(א) אח מוסמך, נציג קופות החולים בהסתדרות האחים והאחיות בישראל;

(ב) מיילדת, נציגת ההסתדרות של האחים והאחיות בישראל;

(ג) אח מוסמך נציג לשכת האתיקה באחיות בהסתדרות האחים והאחיות בישראל;

(9) נציגי משרד הבריאות:

(א) נציג השר או המנהל;

(ב) נציג מינהל האחיות;

(ג) אח מוסמך נציג משרד הרווחה.

תפקידי מועצת האחיות 23. תפקיד מועצת האחיות
תפקידי מועצת האחיות ליעץ לשר, למנהל ולאח הראשי בכל עניין שלדעת האח הראשי יש צורך להביאו בפני מועצת האחיות להתייעצות, לשם קידום מטרות חוק זה ותקנותיו, ובין היתר בנושאים אלה:

(א) מומחיות;

(ב) השכלה על בסיסית;

(ג) פעולות אחיות ייחודיות;

(ד) כל עניין שלדעת האח הראשי, השר או המנהל יש צורך להביאו בפני מועצת האחיות להתייעצות לשם ביצוע חוק זה ותקנותיו.

24. תוקף פעולות קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו בשל הפסקת כהונתו של חבר מחברי המועצה, או בשל סיום כהונתו או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו, ובלבד שמכהנים בה רוב חבריה;

25. סדרי עבודה (א) רוב חברי המועצה הם מניין חוקי בשיבותיה; (ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב קולות הנוכחים המשתתפים בהצבעה; (ג) המועצה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו בחוק זה.

26. תקופת הכהונה חברי מועצת האחיות יתמנו לתקופה של ארבע שנים, למעט האח הראשי. ניתן יהיה למנותם לתקופה נוספת אחת של 4 שנים; פרק ט': חובות אמון ואתיקה מקצועית

27. חובות כלפי המטופל בעל רישיון לעיסוק באחיות יפעל בהגינות ובנאמנות כלפי המטופל וינהג בזהירות ובאחריות בעת הטיפול בו.

28. שמירה על כבוד המקצוע. בעל רישיון לעיסוק באחיות ישמור על כבוד המקצוע וימנע מכל התנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע.

29. טיפול הדורש הכשרה לא יציע בעל רישיון לעיסוק באחיות ולא יבצע כל טיפול הדורש הכשרה מיוחדת או מיומנות מיוחדת אם אין לו הכשרה או מיומנות כאמור.

30. הגבלת פרסומת לא יעשה בעל רישיון בעיסוק באחיות, במישרין או בעקיפין, פרסומת לעיסוקו שיש בה כדי להטעות, שיש בה משום פגיעה בכבוד המקצוע או שיש בה משום פגיעה בציבור.

פרק י': עבירות משמעת

31. משמעת הוראות פרק ח' לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, יחולו בשינויים המחויבים על מי שעוסק באחיות לפי חוק זה, ויראו אותו לענין החוק האמור כבעל מקצוע בריאות, ואת רישיונו כרישיון לעסוק במקצוע בריאות;

פרק י"א: עונשין והוראות כלליות

32. עונשין העושה אחד מאלה, לפי חוק זה, בניגוד להוראות סעיף 4, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:

(1) עוסק באחיות ללא רישיון תקף לפי חוק זה;

(2) מתחזה במפורש או מכללא, כעוסק באחיות, או כמוכן לעסוק בו, בניגוד להוראות חוק זה.

33. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו;

34. אגרות השר רשאי, בצו באישור ועדת הבריאות של הכנסת, לקבוע אגרות בעד -

(א) רשיון, היתר זמני, היתר מוגבל, ואישור תואר מומחה, ובכלל זה אישור על מצב רישום, שישולמו עם נתינתם ועם חידושם;

(ב) עריכת הבחינות וביצוען שישולמו במועד שיקבע השר.

35. תיקון פקודת הרופאים – בפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז–1976⁷ (להלן – פקודת הרופאים) – (1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "עיסוק ברפואה" יבוא:

"עיסוק באחיות" – כהגדרתו בחוק האחיות, התשפ"ה–2025,

(2) בסעיף 3(ב), אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) אח מורשה מעיסוק באחיות – כהגדרתם בחוק האחיות, התשפ"ה–2025;"

36. תיקון חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות בחוק מקצועות הבריאות, בסעיף 27 בסופו יבוא:

"(12) עוסק באחיות שביצע פעולות מהפעולות המנויות בתוספת הראשונה לחוק האחיות, התשפ"ה–2025 ושאניה בתחום הכשרתו;"

37. הוראות מעבר (א) מי שערב תחילתו של חוק זה היה בעל רישיון לעיסוק באחיות כאחות מוסמכת או כאחות מעשית לפי כל דין, יראו אותו כמי שניתן לו רישיון לפי הוראות חוק זה, ויהיה רשאי להמשיך ולעסוק במקצוע בהתאם לתנאים ולמגבלות שיחולו מכוח חוק זה, אלא אם נקבע אחרת לפי הוראות חוק זה או מכוחו;

(ב) חוזרים ונהלים לעניין סמכויות מקצועיות, תחומי אחריות, וביצוע פעולות לבעלי הכשרה מסוימת בעיסוק באחיות שפורסמו לפני יום תחילתו של חוק זה, יראו אותן כהוראות פעולות ייחודיות שניתנו לפי סעיף 19, ומועד תחילתן לעניין סעיף 19 והתוספת הראשונה ביום תחילתו של חוק זה.

38. תחילה ותחולה תחילתו של חוק זה, ביום פרסומו (להלן – יום התחילה) והוא יחול על בקשות לרישיון לעיסוק באחיות שהוגשו החל ביום התחילה;

תוספת ראשונה

סעיף (19)

פעולות ייחודיות

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594; ס"ח התשפ"ג, עמ' 78.

פעולות ייחודיות בעיסוק באחיות

1. סמכויות ביצוע פעולות פולשניות;
2. מתן תרופות ומשככי כאבים;
3. הפניה לבדיקות ופענוח תוצאות;
4. פרוטוקולים קליניים והערכת מטופלים;
5. ניהול הטיפול ורצף טיפולי;
6. טיפול במצבים קליניים מורכבים;
7. טיפול באוכלוסיות מיוחדות;
8. סמכויות אחות מומחית לפי תחומים;
9. הכשרה והדרכת צוותים;
10. הגדרת תפקיד וניהול כוח אדם;
11. היבטים חוקיים ואתיים;
12. מניעה ראשונית וקידום בריאות;
13. פעולות בסמכות אחים ואחיות מוסמכים;
14. פעולות בסמכות אחים ואחיות בעלי הכשרה על בסיסית;
15. פעולות בסמכות מילדת;
16. פעולות בסמכות אחים ואחיות מומחים קליניים;

דברי הסבר

מטרתה של הצעת החוק להסדיר באופן מקיף את העיסוק במקצוע האחיות בישראל. מקצוע האחיות הוא אחד מענפי הרפואה המרכזיים עליהם מתבסס הטיפול בחולה בשגרה ובחירום, והאחות מהווה חלק אינטגרלי ופעיל בצוות הרפואי המטפל. האחות מעניקה טיפול רפואי בכל המתארים, לכל הגילאים, על רצף בריאות וחולי, ובכל עת.

עיסוקה של אחות בישראל הוסדר בראשית שנות השמונים של המאה הקודמת באמצעות תקנות אשר מקור סמכותן בפקודת בריאות העם 1940. מכוח פקודה זו הותקנו תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981, ותקנות בריאות העם (העוסקים בסיעוד בבתי חולים), התשמ"ט-1988. תקנות אלו עוסקות בסמכות ובהסדר הנוגעים לעיסוקה של אחות ב"בית חולים" וב"מרפאה" כמשמעותם בפקודת בריאות העם. עד היום עיסוקה והסדרת המקצוע באחיות לא עוגנו בחקיקה ראשית. התקנות האמורות שימשו כאסדרה מרכזית לכשירות העוסקים באחיות ולפיתוחם המקצועי, בהתאמה לצורכי מערכת הבריאות.

מקצוע האחיות מחייב השכלה אקדמית ולאחריה התמחות ומומחיות קלינית הנדרשת לביצוע פעילויות רפואיות וטיפוליות מגוונות ומורכבות. ההתפתחות המהירה של הטכנולוגיות הרפואיות מחד גיסא, ומורכבות מצבי החולי בשל הארכת תוחלת החיים מאידך, מחייבים את עדכון ליבת העיסוק באחיות מעת לעת והתאמתה לצרכים ולמידע והידע המתחדש.

נוכח האמור, הסדרת העיסוק באחיות מעוגנת בדברי חקיקה שונים, בתקנות ובחוזרי מנכ"ל, אך נעדרת מסגרת חקיקתית כוללת בחקיקה ראשית. מצב זה עלול ליצור אי-בהירות, חוסר אחידות בסטנדרטים המקצועיים ובפיקוח, ולפגוע ביכולת להבטיח את איכות הטיפול הסיעודי.

החוק המוצע נועד איפוא לעגן בחקיקה ראשית את מקצוע האחיות, להגדיר באופן ברור את תחומי העיסוק והפעולות המותרות, לקבוע תנאי רישוי מתאימים, ולהסדיר מנגנוני פיקוח ואכיפה ובאופן זה להבטיח רמה מקצועית נאותה של העוסקים במקצוע.

פרק א' : מטרה הגדרות

סעיף 1

המטרה

מוצע לקבוע את מטרת חוק זה – להסדיר את העיסוק באחיות. הסעיף מדגיש במפורש את שתי מטרותיו העיקריות של החוק: הבטחת רמה מקצועית הולמת של העוסקים במקצוע, וכן הגנה על בריאות הציבור. קביעת מטרה זו בפתח החוק מהווה עוגן פרשני לכל הוראותיו בהמשך, ומדגישה את הרציונל המרכזי שמאחורי החקיקה – טובת הציבור ובריאותו, באמצעות מקצוע אחיות מוסדר.

סעיף 2

הגדרות

מוצע בסעיף זה לקבוע את ההגדרות למונחים המרכזיים המופיעים בחוק.

"אח מורשה": מוצע בהגדרה זו לקבוע מיהו הגורם שרשאי לעסוק באחיות בישראל, והיא מתייחסת למי שנרשם במרשם וקיבל רישיון לעסוק באחיות לפי פרק ג' של החוק. בכך, היא מייחדת את העיסוק במקצוע ומבטיחה פיקוח ובקרה על העוסקים בו.

"ארגון יציג של אחים ואחיות": ההגדרה מתייחסת ל"הסתדרות האחים והאחיות בישראל" כארגון היציג. הגדרה זו מעניקה מעמד סטטוטורי לארגון המקצועי המייצג את ציבור האחים והאחיות, והתייעצות עמו בנוגע למדיניות והסדרת המקצוע.

"האח הראשי": הגדרה זו מתייחסת לתפקיד האח הראשי הארצי במשרד הבריאות וראש מנהל האחיות. התפקיד מוגדר בהתאם לפרק ז' של החוק, המפרט את סמכויותיו ותפקידיו הנרחבים בניהול והסדרת מקצוע האחיות.

"המנהל", "השר", "המשרד", "המינהל": הגדרות אלה קובעות את הגורמים המנהליים הבכירים הרלוונטיים ליישום החוק וביצועו – המנהל הכללי של משרד הבריאות, שר הבריאות, משרד הבריאות ומינהל האחיות במשרד הבריאות, בהתאמה.

"מרשם": הגדרה זו מתייחסת למרשם בו רשומים כל האחים המורשים. המרשם מהווה כלי פיקוח ובקרתי המאפשר מעקב אחר בעלי הרישיון, ויסייע בשקיפות מול הציבור לגבי זהותם של אחים מורשים.

"מועצת האחיות": הגדרה זו מתייחסת לוועדה מייעצת לאח הראשי, כפי שמפורט בפרק ח'. הקמת ועדה זו מבטיחה התייעצות מקצועית וקבלת חוות דעת מגוונות בתהליכי קביעת המדיניות וההסדרה של המקצוע.

"חוק ביטוח בריאות ממלכתי": הגדרה זו מפנה לחוק ביטוח בריאות ממלכתי. "מבקש רישיון": הגדרה זו מבהירה מיהו הגורם שיכול להגיש בקשה לרישום במרשם ולקבלת רישיון, בהתאם להוראות פרק ג'.

"רישיון": הגדרה זו מרחיבה את המונח "רישיון" לכלול גם היתר זמני והיתר מוגבל. הרחבה זו מאפשרת גמישות במתן אישורים לעיסוק, למשל במקרים של עולים חדשים, או במקרים בהם נדרש פיקוח הדוק יותר או הגבלת עיסוק מסיבות כאלה ואחרות.

"מוסד רפואי": הגדרה זו מרחיבה את הגדרת מוסד רפואי, מעבר לפקודת בריאות העם, וכוללת גם קופות חולים. הרחבה זו נדרשת שכן קופות החולים מהוות חלק אינטגרלי ממתן שירותי בריאות בישראל, והאחיות פועלות רבות במסגרתן.

"מחלה מסכנת": הגדרה זו קובעת מהי "מחלה מסכנת" בהקשר של יכולתו של אח מורשה לעסוק במקצועו. ההגדרה מתייחסת לשני מצבים: (א) מחלה, לרבות מחלת נפש, העלולה לסכן את בריאותו של אדם הנמצא בטיפולו של אח מורשה שאובחן כחולה בה, ו-(ב) מחלה, לרבות מחלת נפש, או כושר לקוי העלולים לשלול מאח מורשה את היכולת לעסוק במקצועו, לחלוטין, זמנית או חלקית.

"סטודנט ללימודי אחיות": הגדרה זו קובעת מיהו סטודנט ללימודי אחיות, והיא מגבילה זאת למי

שלומד במוסד ובתכנית לימודים שהוכרו לפי חוק זה. הגדרה זו מבטיחה כי רק מי שעובר הכשרה אקדמית וקלינית יוכר כסטודנט, ויוכל להתקדם לקראת קבלת רישיון.

"עיסוק באחיות": ההגדרה מפרטת את מכלול הפעולות והתחומים המהווים עיסוק באחיות. ההגדרה מדגישה את רמת ההכשרה הנדרשת, שימוש בשיקול דעת קליני, ופעולה במסגרת טיפול רפואי מוסדר. ההגדרה כוללת באופן מפורש:

"אומדן, אבחון וקביעת תוכנית טיפול": ההגדרה המוצעת כוללת את האוטונומיה המקצועית והאחריות של האחיות בתהליך הטיפול.

"ביצוע פעולות קליניות בהתאם לרמת ההכשרה": ההגדרה מתייחסת למגוון רחב של פרוצדורות והתערבויות בהן האחיות לוקחת חלק.

"מתן תרופות על פי סמכות, ניטור, תיעוד ודיווח": ההגדרה כוללת את תפקיד האחיות במתן טיפול תרופתי ובמעקב אחריו, תוך עמידה בדרישות רגולטוריות.

"קידום בריאות, מניעת מחלות, טיפול, תמיכה רגשית, ושיקום לרבות מחקר יישומי וקליני, בתחום האחיות והבריאות": - ההגדרה כוללת את תחומי הטיפול הנוספים באחיות וכולל היבטים של בריאות הציבור, חינוך ופיתוח ידע.

"עבודה בצוות רב מקצועי תוך שיקול דעת עצמאי או מונחה": ההגדרה כוללת את סביבת העבודה המורכבת של פעילות מקצועית האחיות כחלק מצוות רפואי רחב, תוך שמירה על שיקול דעתה.

"תיאום, תכלול ושמירה על רציפות הטיפול": ההגדרה כוללת את תפקיד האחיות כגורם מתכלל ברצף הטיפול של המטופל.

בנוסף, ההגדרה כוללת גם את הפעולות שהמנכ"ל יקבע בחוזר שיפורסם באתר משרד הבריאות. סעיף זה מאפשר גמישות ויכולת התאמה של הגדרת העיסוק לשינויים עתידיים, התפתחויות טכנולוגיות וחידושים במקצוע ללא צורך בתיקון חקיקה חוזר ונשנה. בכך, נשמרת הרלוונטיות של החוק לאורך זמן.

סעיף 3

מוצע לקבוע כי המנהל הכללי של משרד הבריאות (או מי שהוסמך מטעמו לעניין חוק זה) יהיה הגורם המוסמך להעניק רישיונות לעיסוק באחיות, וזאת בהתאם להוראות חוק זה, הסעיף מעגן בחוק את סמכות הרישוי לעיסוק באחיות. מתן הסמכה זו למנהל מבטיחה כי רק מי שעומד בקריטריונים ובתנאים שייקבעו בחוק יקבל רישיון וינתן לו ההיתר הרשמי לעסוק במקצוע האחיות באופן מוסדר

ומפוקח. סמכות זו נועדה להבטיח כשירותם המקצועית של האחים והאחיות ולהגנה על בריאות הציבור.

פרק ב': עיסוק באחיות, ייחוד התואר ואיסור התחזות והעסקה

פרק ב' המוצע נועד להגן על הציבור ובריאותו על ידי קביעת כלל ייחוד העיסוק במקצוע האחיות בדומה למקצועות אחרים המוסדרים בחוק והגדרת מי הגורמים המורשים לבצע פעולות שהן בגדר עיסוק באחיות. בפרק זה מוצע כי מי שאינו "אח מורשה" לא יעסוק באחיות, ומסדיר את השימוש בתואר זה, ובכך מונע התחזות מסוכנת.

סעיף 4

מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע את עיקרון ייחוד העיסוק, לפיו רק "אח מורשה" (כהגדרתו בסעיף 2 לחוק) רשאי לעסוק באחיות.

עוד מוצע בסעיף קטן (ב) לפרט את החריגים לעיקרון ייחוד העיסוק כאמור, כלומר מקרים שבהם אדם שאינו אח מורשה יכול לבצע פעולות מסוימות הקשורות לתחום הסיעוד, וזאת מבלי להיחשב כמי שעוסק באחיות. החריגים נועדו לאפשר גמישות תפעולית במערכת הבריאות, תוך שמירה על ביטחון המטופלים:

(1) רופא מורשה: סעיף זה אינו בא למנוע מרופאים מורשים לעסוק ברפואה בהתאם לפקודת הרופאים והתקנות מכוחה. זאת מכיוון שעבודת הרופא כוללת באופן טבעי פעולות רבות שיכולות להיחשב גם כחלק מהעיסוק באחיות, ואין כוונה למנוע זאת ממנו.

(2) סטודנט לאחיות: מתיר לסטודנטים ללימודי אחיות לבצע פעולות במסגרת לימודיהם, אך זאת בפיקוח אח מורשה בלבד. סעיף זה מאפשר את ההכשרה המעשית ההכרחית של הדור הבא של האחים והאחיות, תוך הבטחת בטיחות באמצעות פיקוח מקצועי.

(3) מי שמורשה לבצע פעולות לפי כל דין: חריג זה מתייחס למקצועות בריאות אחרים (כגון פרמדיקים, פיזיותרפיסטים, פודיאטרים וכדומה) אשר בסמכותם לעסוק בפעולות מסוימות הניתנות גם על ידי אחים מורשים.

(4) סיוע אישי, משפחתי או חברתי: החרגה זו מבהירה כי סיוע הניתן באופן פרטי, על בסיס אישי או חברתי, ושאינו ניתן במסגרת מקצועית רפואית, אינו נכלל בהגדרת "עיסוק באחיות". לדוגמה, בן משפחה המטפל בבן משפחה חולה.

(5) פעולות סיוע פשוטות או יומיומיות (ADL): סעיף זה מוציא מגדר ייחוד העיסוק פעולות יומיומיות פשוטות המסייעות בתפקוד (Activities of Daily Living - ADL), שאינן דורשות ידע או שיקול דעת מקצועי רפואי ייחודי של אח מורשה.

(6) עזרה ראשונה או טיפול חירום: חריג זה מאפשר מתן עזרה ראשונה וטיפול רפואי דחוף במצבי חירום, בהם הצורך בטיפול מיידי גובר על דרישות הרישוי הפורמליות. ההגדרה ל"מצב חירום רפואי" בסעיף זה מפנה לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996, ובכך מבטיחה אחידות בהגדרות.

סעיף 5

מוצע בסעיף זה לקבוע את כלל ייחוד התואר על ידי ייחוד השימוש בתואר מקצועי לעוסקים באחיות ומניעת הטעיה בציבור.

מוצע בסעיף קטן (א) לאסור על כל אדם שאינו "אח מורשה" להשתמש בתארים "אח מוסמך" או "אח מעשי", או בכל תואר דומה העלול להטעות את הציבור ולרמוז על הכשרה או סמכות שאינן קיימות. הוראה זו חיונית להגנה על אמון הציבור במקצוע ולהבטחת שקיפות לגבי זהותם של נותני הטיפול.

עוד מוצע בסעיף קטן (ב) לקבוע איסור הטעיה והתחזות בכל הנוגע לעיסוק במקצוע האחיות. מוצע לקבוע במפורש כי אסור לאדם להציג עצמו, במישרין או בעקיפין, כעוסק באחיות, אלא אם הוא מחזיק ברישיון תקף לעיסוק זה. הוראה זו חיונית להגנה על הציבור מפני מצגי שווא של מי שאינם מוסמכים לעסוק במקצוע, ובכך היא שומרת על איכות ובטיחות הטיפול הניתן ועל מעמדו המקצועי של העיסוק באחיות.

סעיף 6

סעיף זה בדומה לסעיף 5, הוא נועד להגן על הציבור מפני הטעיה ומצגי שווא בנוגע לכישורי העוסקים באחיות, והוא מהווה השלמה הכרחית להוראות ייחוד העיסוק (סעיף 4) וייחוד התואר (סעיף 5). בהמשך לדרישה לעסוק במקצוע האחיות רק למי שקיבל רישיון, ולאסור שימוש בתואר "אח מוסמך" או "אח מעשי" למי שלא קיבל רישיון לעסוק באחיות, חל איסור התחזות מוחלטת, בין אם בעיסוק במקצוע האחיות בפועל ובין אם בשימוש בתואר או בכינוי, ללא רישיון כדון.

מוצע בסעיף קטן (א) להטיל איסור מפורש על כל אדם שאינו "אח מורשה" להתחזות כמי שמורשה לעסוק באחיות, בין במפורש ובין במשתמע. איסור זה כולל גם שימוש בכל תואר או כינוי העלולים לרמוז על סמכות מקצועית שאינה קיימת. מטרתו היא למנוע מצב שבו אדם חסר הכשרה ורישיון מציג

עצמו כאח, מה שעלול לסכן את בריאות הציבור באופן ממשי.

עוד מוצע בסעיף קטן (ב) להרחיב את האיסור גם על אח מורשה עצמו, וזאת מתוך דגש מיוחד על שמירה על אמינות המידע המקצועי. על כן, מוצע להטיל איסור על אח מורשה להתחזות כמחזיק במומחיות או בכל רישיון מקצועי אחר באחיות (כגון אישור על הכשרה ייחודית), שאינו מחזיק בהם בפועל. איסור זה חל גם על אחים מורשים שאינם בעלי השכלה מרחיבה הכרוכה ברישיון ספציפי, כמו הכשרה על בסיסית ו/או מומחיות קלינית. יתירה מכך, נאסר עליו לעשות שימוש בתואר או בכינוי המרמזים על מומחיות כזו, לרבות כינויים דומים העשויים לרמוז על החזקה בהכשרה על-בסיסית או בתעודת השכלה נוספת שאינה קשורה לרישיון ספציפי. הוראה זו חיונית לשמירה על אמינות המקצוע ועל זכותו של המטופל לקבל מידע מדויק ומהימן אודות כישוריו והתמחויותיו של המטפל בו.

סעיף 7

מוצע בסעיף זה להטיל איסור מפורש על מעסיקים להעסיק אדם שאינו אח מורשה לביצוע פעולות המוגדרות כ"עיסוק באחיות". בעוד שסעיפים 4 ו-6 אוסרים על הפרט לעסוק באחיות או להתחזות כאח ללא רישיון, סעיף זה מטיל אחריות ישירה גם על המעסיק.

האיסור נועד להבטיח כי כל הגופים והמוסדות במערכת הבריאות, וכן מעסיקים פרטיים, יקפידו על העסקת אחים בעלי רישיון בלבד. בכך, נוצרת הרתעה כפולה מפני עיסוק בלתי חוקי במקצוע, והחוק מחזק את מנגנוני הפיקוח והאכיפה. מטרתו העיקרית היא למנוע מצבים שבהם גורמים חסרי הכשרה מתאימה יועסקו בתפקידים הדורשים סמכות וכישורי אחיות, דבר העלול לסכן באופן ממשי את בריאות המטופלים ואת איכות הטיפול הסיעודי.

פרק ג': ניהול מרשם

פרק זה עוסק בניהול המרשם המרכזי של האחים והאחיות המורשים בישראל. קיומו של מרשם מסודר ופתוח לעיון הציבור מאפשר לשמור על כשירותם המקצועית של העוסקים במקצוע, הבטחת שקיפות ואכיפת הוראות החוק. המרשם מאפשר מעקב אחר בעלי הרישיונות, מפרט את סוג ההכשרה שברשותם, ומתעד שינויים במעמד רישיונם, ובכך תורם באופן משמעותי להגנה על בריאות הציבור.

סעיף 8

מוצע בסעיף זה לעגן את ניהול המרשם הארצי של האחים והאחיות, ולקבוע את תפקידו, תוכנו ומבנהו.

מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע כי האח הראשי יהיה אחראי על ניהול המרשם, שיכלול את כל האחים המורשים. רישום במרשם הוא תנאי לקבלת רישיון לעסוק במקצוע האחיות מהמנהל בהתאם לרישום. המרשם יכלול פרטים מהותיים שיאפשרו זיהוי ושקיפות, ובכלל זה: שם בעל הרישיון, מספר הרישיון,

ומועד קבלתו. במקרה שבעל הרישיון הינו בעל תעודת מומחה (כגון מומחיות קלינית), יצוין הדבר במרשם. כמו כן, כל שינוי במעמד הרישיון, לרבות ביטולו, התלייתו, או התנייתו בתנאים, יצוין באופן ברור במרשם, לשם עדכון שוטף של הציבור. למען שקיפות הפרטים והנגשתם לציבור הרחב, חלה חובה כי המרשם יהיה פתוח לעיון כלל הציבור באמצעות אתר האינטרנט של משרד הבריאות או בכל דרך נוספת שיורה השר.

עוד מוצע בסעיף קטן (ב) לקבוע את מבנה המרשם ומדוריו, בהתאם לרמות ההכשרה השונות במקצוע האחיות. בעלי הרישיון הרשומים במרשם יסווגו למדור הרלוונטי לפי רמת השכלתם והכשרתם המקצועית.

פרק ד': תנאים לקבלת רישיון באחיות

פרק זה מהווה את ליבת ההסדרה של מקצוע האחיות, והוא קובע את התנאים לרישיון ובין היתר אזרחות, השכלה מקצועית, הוכחת ידע בעברית, שעל כל אדם לעמוד בהן כדי לקבל רישיון לעסוק במקצוע. מטרתו היא להבטיח כי רק בעלי ההכשרה, הכישורים ובעלי יושרה יורשו לעסוק באחיות, ובכך להגן באופן מיטבי על בריאות הציבור ועל שלומם של המטופלים.

סעיף 9

מוצע לקבוע את התנאים שעל מבקש הרישיון לעמוד בהם כדי להיות זכאי לקבל רישיון לעסוק באחיות. עמידה בכל אחד מהבאים היא תנאי לקבלת הרישיון:

(1) הוא בגיר: רק אדם שמלאו לו 18 שנים, כשיר מבחינה משפטית, רשאי להחזיק ברישיון לעסוק במקצוע.

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל: תנאי זה קובע את הזיקה הנדרשת למדינת ישראל לצורך קבלת הרישיון.

(3) בעל השכלה מקצועית כאמור בפרק זה:

(4) הוכיח ידע בשפה העברית: תנאי זה הכרחי לצורך תקשורת יעילה ובטוחה עם מטופלים, בני משפחותיהם, ויתר חברי הצוות הרפואי. היכולת לתקשר באופן ברור ומהימן מפחיתה סיכונים ומשפרת את איכות הטיפול.

(5) הוא אינו חולה במחלה מסכנת: תנאי זה נועד להגן על בריאות הציבור. הוא מבטיח כי אדם הסובל ממחלה (כהגדרתה בסעיף 2) שעלולה לסכן את המטופלים או לפגוע באופן מהותי ביכולתו לתפקד כאח, לא יקבל רישיון.

(6) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שיש עימה קלון, בישראל או מחוץ לישראל: תנאי זה נוגע לטוהר המידות והיושרה האישית הנדרשת ממי שעוסק במקצוע טיפולי- רפואי רגיש. הרשעה בעבירה שיש עימה קלון, בין אם בישראל או מחוצה לה, עלולה להצביע על פגם מהותי בהתנהלותו של האדם וכן עלולה לפגוע באמון הציבור במקצוע.

(7) עמד בבחינה ממשלתית באחיות תוך 3 שנים מיום עמידתו בתנאי ההשכלה הנדרשת לפי חוק

זה : תנאי זה מבטיח כי הידע התיאורטי והמעשי שנרכש במסגרת ההשכלה נבחן ונמצא עדכני. הגבלת הזמן לשלוש שנים ממועד סיום הלימודים נועדה להבטיח שהידע והכישורים של המבקש עדיין רלוונטיים ועדכניים בעת קבלת הרישיון, תוך מתן פרק זמן סביר להשלמת תהליך הרישוי.

סעיף 10

מוצע להסמיך את האח הראשי ליתן היתר זמני לעסוק באחיות, וזאת במקרים ספציפיים ומוגדרים, בהם מתן רישיון קבוע אינו מתאפשר באופן מיידי. מטרת ההיתר הזמני היא לאפשר בחינה מעשית של כשירות מבקש הרישיון, או למתן מענה למצבים דורשים הסדרה זמנית, תוך שמירה על רמת המקצועיות והבטיחות הנדרשת מן העוסקים במקצוע.

היתר זמני כאמור יינתן במקרים אלה :

(א) ספק בדבר הגינות או כשירות מקצועית : מוצע בסעיף קטן לאפשר לאח הראשי, בשיקול דעתו, ליתן היתר זמני מקום שבו התעורר ספק סביר בדבר הגינותו של מבקש הרישיון או כושרו המקצועי. מתן ההיתר הזמני במקרה זה יותנה בכך שניתנה למבקש הזדמנות נאותה לטעון את טענותיו. מנגנון זה נועד לאפשר תקופת בחינה והתנסות מבוקרת, אשר בסיומה ייקבע האם המבקש כשיר לקבל רישיון קבוע מאת המנהל.

(ב) השכלה מקצועית מחוץ לישראל : סעיף קטן זה מתייחס למבקשי רישיון שסיימו את לימודיהם המקצועיים באחיות במוסד לימודים מחוץ לישראל. מתן ההיתר הזמני מותנה בעמידה בכל הדרישות המפורטות בפרק ג' (ניהול מרשם), ככל שהן רלוונטיות. הוראה זו מאפשרת את שילובם של אחים בעלי הכשרה בינלאומית במערכת הבריאות הישראלית, תוך הבטחת בקרת איכות והתאמה לסטנדרטים המקומיים.

(ג) סיום תקופת התליה ברישיון קודם : מוצע בסעיף קטן זה לדון במצב בו רישיונו של אח מורשה הותלה בעבר מכוח הוראות פרק ח' לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008, ותקופת ההתליה הסתיימה. מתן היתר זמני במקרה זה נועד לאפשר בחינה מחודשת של כשירות האח ותפקודו המקצועי, בטרם תוחזר לו הזכות לעסוק במקצוע באופן קבוע.

תוקף ההיתר ותנאי חידושו :

ההיתר הזמני יינתן לתקופה של שנה אחת. האח הראשי יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, לחדש את ההיתר לתקופות נוספות, ככל שיידרש לשם השלמת הליך הבחינה.

חוות דעת ודרישות משלימות :

בסיום תקופת ההיתר הזמני, על מבקש הרישיון להמציא לאח הראשי חוות דעת על תפקודו כאח

מורשה, שתתקבל ממוסד שהוכר לצורך זה על ידי האח הראשי. נוסח פורמט חוות הדעת ייקבע על ידי האח הראשי ויוגש לציבור באתר האינטרנט של משרד הבריאות, לשם אחידות ושקיפות. בנוסף, האח הראשי יהיה רשאי, בשיקול דעתו, לדרוש ממבקש הרישיון השלמת לימודים, השתלמויות, תקופת התנסות מעשית, או עמידה בבחינות, כולם או מקצתם, לשם בחינה מעמיקה של כשירותו.

הענקת רישיון קבוע והחזרת היתר :

ככל שהונח להנחת דעתו של המנהל, על בסיס חוות הדעת והנתונים שנאספו, כי מבקש הרישיון כשיר לקבל רישיון קבוע באחיות, יעניק לו רישיון קבוע. במקביל, מי שקיבל היתר זמני יחזיר אותו למנהל ביום פקיעת תוקפו או ביום קבלת ההיתר הקבוע, לפי המוקדם מביניהם, לשם שמירה על רישום מדויק ועדכני.

תחולה :

מוצע כי הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם על רישיון לעסוק במיילדות, על תעודת השתלמות מוכרת ועל מומחיות, ובכך מבטיחות אחידות בהסדרת תהליכי הרישוי הזמניים בכלל התחומים המוסדרים בחוק.

סעיף 11

מוצע לקבוע הסדר המאפשר מתן היתר מיוחד לעיסוק באחיות. בניגוד ל"היתר זמני" המעוגן בסעיף 10, אשר נועד לבחינת כשירותו של מבקש רישיון קבוע או כדרך לחידוש עיסוק לאחר סיום תקופת התליית רישיון, "היתר המיוחד" בדומה לרופאים מיועד לאפשר העסקת מומחים זרים בעלי ידע ייחודי ומוכח בתחום האחיות, לתקופה מוגבלת, למטרות מוגדרות ובמוסד רפואי מסוים בלבד. מטרתו של היתר זה היא לאפשר למערכת הבריאות הישראלית ליהנות ממומחיות בין-לאומית ספציפית הנחוצה להוראה, הדרכה או טיפול, כאשר מומחיות זו אינה זמינה במידה מספקת בקרב אחים מורשים בישראל.

מוצע בסעיף קטן (א) לקבוע את התנאים והקריטריונים למתן היתר מיוחד :

האח הראשי מוסמך להעניק היתר זה, על פי שיקול דעתו, לבקשת מוסד רפואי. מעמד המבקש : ההיתר מיועד לאדם שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל, וזאת לשם העסקתו באחיות במוסד הרפואי המבקש בלבד. תוקף והיקף : ההיתר יינתן לתקופה שלא תעלה על שנה אחת ובתנאים ספציפיים שיקבעו. כשירות נדרשת : על המבקש להוכיח ידע ומומחיות מיוחדים במקצוע האחיות, וכי העסקתו חיונית למטרות הוראה, הדרכה או טיפול. רישיון במדינת המוצא : נדרש כי האדם יהיה בעל רישיון לעיסוק במקצוע האחיות במדינת המוצא שלו.

מוצע בסעיף קטן (ב) כי מי שניתן לו היתר מיוחד יראו אותו כבעל רישיון לעיסוק באחיות כל עוד ההיתר עומד בתוקפו, ובכפוף לתנאים שהוגדרו בו. הוראה זו מעניקה תוקף משפטי לעיסוקו של בעל ההיתר המיוחד, למרות שאינו מחזיק ברישיון קבוע מכוח חוק זה.

בנוסף מוצע בסעיף קטן (ג) להסמיך את האח הראשי להתנות את מתן ההיתר המיוחד בתקופת התנסות, בעמידה בבחינות, או בשניהם, לפי שיקול דעתו. סעיף זה מאפשר לאח הראשי לוודא את התאמת המומחה הזר לצרכים המקומיים ולסטנדרטים הנהוגים בישראל, גם כשמדובר בידע ייחודי.

לבסוף מוצע בסעיף קטן (ד) להעניק לאח הראשי סמכות נרחבת להגביל את תוקפו של ההיתר המיוחד לזמן ולמקום, וכן לקבוע תנאים והגבלות נוספים שימצא לנכון. סמכות זו חיונית כדי להבטיח שההיתר המיוחד יינתן וינוצל באופן התואם בדיוק את הצורך הספציפי שהוגדר בבקשה, ולא מעבר לכך.

סעיף 12

מוצע לקבוע את התנאים הנדרשים להשכלה מקצועית עבור מי שמבקש להירשם במרשם האחיות במדור "אח מעשי". על אף שהחל משנת 2020 לא קיימות בישראל תוכניות הכשרה חדשות למקצוע "אח מעשי", סעיף זה עדיין רלוונטי, שכן עדיין פועלים במסגרות טיפוליות שונות אחים ואחיות מעשיים שהוכשרו בעבר, ולעיתים עולים חדשים אשר הינם בעלי תעודת "אח מעשי" ומקבלים רישיון לעסוק במקצוע זה. מטרת הסעיף היא להבטיח כי גם אחים מעשיים, בין אם הוכשרו בישראל בעבר ובין אם בחו"ל, עומדים בסטנדרטים מקצועיים מוגדרים.

הזכאות לרישום במדור אח מעשי תינתן למי שנתקיים בו אחד מאלה:

(1) הכשרה בישראל: מדובר במי שסיים תכנית לימודים לאחיות מעשיות בבית ספר לאחיות בישראל. התנאי כולל הכרה של האח הראשי בבית הספר ובתכנית הלימודים, וכן עמידה בבחינה שקבע האח הראשי.

(2) הכשרה מחוץ לישראל שוות ערך: סעיף זה מתייחס למי שסיים לימודים באחיות בבית ספר מחוץ לישראל. ההכרה בהשכלה זו מותנית בכך שהאח הראשי מצא כי תכנית הלימודים שוות ערך לתוכנית הלימודים לאחיות מעשיות בישראל, וכן בעמידה בבחינה שקבע האח הראשי.

(3) השלמות והתאמות להכשרה מחוץ לישראל: סעיף קטן זה מאפשר לאח הראשי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית מחוץ לישראל כאח מעשי, אשר לדעתו אינה שוות ערך מלאה לתוכנית הלימודים לאח מעשי בישראל, בדרישה להשלמת לימודים תיאורטיים, בתקופת התנסות מעשית בשדה הקליני, בעמידה בבחינות, או בשילוב של דרישות אלו (כולם או מקצתם). הדרישות יותאמו לתוכנית שנלמדה

בחוו"ל, כאשר ייתכן שלא יידרשו השלמות כלל, או יידרשו רק חלק מהן. מטרת סעיף זה היא להבטיח את הכשרתם וכישרונם המיטבי של אחים מעשיים שהוכשרו בחוו"ל, בהתאמה למיומנויות הנדרשות ולסמכויות המוגדרות בישראל.

סעיף 13

מוצע לקבוע את הדרישות ההשכלה המקצועיות לרישום כאח מוסמך, במסלול האקדמי העיקרי במקצוע האחיות בישראל. מטרת סעיף זה להבטיח את רמת הכשירות הנדרשת.

הזכאות לרישום תינתן למי שמתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הכשרה בישראל: בעל תואר אקדמי באחיות או בוגר בית ספר לאחיות בישראל, בכפוף להכרה ואישור האח הראשי למוסד ולתכנית, וכן עמידה בבחינה ממשלתית.
- (2) הכשרה מחוץ לישראל שוות ערך: בעל תואר אקדמי או בוגר בית ספר לאחיות מחוץ לישראל, שתוכנית לימודיו הוכרה על ידי האח הראשי כשוות ערך לתוכנית הישראלית, ובנוסף, עמד בבחינה ממשלתית -.
- (3) השלמות והתאמות להכשרה מחוץ לישראל: אם ההכשרה מחו"ל אינה שוות ערך מלאה, רשאי האח הראשי לדרוש השלמת פערים, לרבות לימודים, התנסות, או בחינות נוספות, כולם או מקצתם, להבטחת עמידה בסטנדרטים הישראליים.

סעיף 14

מוצע בסעיף זה לקבוע את הדרישות להשכלה מקצועית לצורך רישום במדור מיילדות. תחום המיילדות דורש הכשרה ייעודית, מעבר להכשרה באחיות, והוראות סעיף זה נועדו להבטיח את הכשירות הנדרשת לעיסוק מיוחד זה.

הזכאות לרישום במדור מיילדות תינתן למי שמתקיימים בו כל התנאים המצטברים הבאים:

- (1) רישום כאח מוסמך: תנאי סף המבטיח בסיס הכשרה - כללית באחיות.
 - (2) סיום קורס מיילדות מאושר: השלמת קורס ייעודי במוסד ובהתאם לתכנית שאושרו על ידי האח הראשי, מה שמבטיח סטנדרטים אחידים.
 - (3) עמידה בבחינות למיילדות: עמידה מוצלחת בבחינות ספציפיות למיילדות שקבע האח הראשי, המאשרת רכישת ידע וכישורים בתחום.
- הכרה בהשכלה מחוץ לישראל:
- האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה במיילדות שנרכשה מחוץ לישראל (ככל שאינה שוות ערך לתוכנית הישראלית) בהשלמת לימודים, תקופת התנסות, או עמידה בבחינות, כולם או מקצתם. זאת, במטרה להבטיח את התאמת המבקש לסטנדרטים המקצועיים הנהוגים בישראל.

קבלת רישיון ליילוד :

מי שנרשם כדין במדור מיילדות יקבל מהאח הראשי רישיון לעסוק ביילוד.

סעיף 15

מוצע בסעיף זה לקבוע את הדרישות להשכלה מקצועית לצורך רישום במדור "השתלמות מוכרת" (המכונה גם "השכלה על-בסיסית"). מדור זה מיועד לאחים מוסמכים המבקשים להרחיב את מומחיותם לתחומי אחרות ספציפיים ומתקדמים, מעבר להכשרה הבסיסית. הוראות הסעיף נועדו להבטיח הכשרה ייעודית וברמה גבוהה בתחומי השתלמות אלו.

הזכאות לרישום במדור השתלמות מוכרת תינתן למי שמתקיימים בו כל התנאים המצטברים הבאים :

(1) רישום כאח מוסמך בעל רישיון קבוע : תנאי סף זה קובע כי רק אח מוסמך בעל רישיון קבוע ותקף לעסוק באחריות בישראל רשאי להצטרף לתכניות השתלמות מוכרות. הדבר מבטיח בסיס מקצועי יציב ומלא.

(2) סיים השתלמות מוכרת : המבקש נדרש לסיים תכנית השתלמות מוכרת במוסד שהוכר על ידי האח הראשי, ובהתאם לתכנית לימודים שאושרה על ידו. תנאי זה מבטיח שההשתלמות עומדת בסטנדרטים מקצועיים ובאיכות הנדרשת.

(3) עמד בבחינה שקבע האח הראשי : בנוסף לסיום ההשתלמות, על המבקש לעמוד בהצלחה בבחינה ייעודית שקבע האח הראשי, המאשרת את רכישת הידע והמיומנויות בתחום ההתמחות הספציפי. הכרה בהשכלה מחוץ לישראל :

האח הראשי רשאי להתנות הכרה בהשכלה מקצועית שנרכשה מחוץ לישראל, לצורך רישום במדור השתלמות מוכרת. התניה זו תהיה במקרים בהם ההשכלה מחוץ לישראל אינה שווה ערך לתוכנית ההשתלמות המוכרת בישראל, והיא יכולה לכלול השלמת לימודים, תקופת התנסות, או עמידה בבחינות, כולם או מקצתם, במטרה להבטיח עמידה בסטנדרטים הישראליים.

קבלת תעודת השכלה על בסיסית :

מי שנרשם כדין במדור השכלה על בסיסית (השתלמות מוכרת) יקבל מאת האח הראשי תעודת השכלה על בסיסית, המאשרת את הכשרתו הספציפית בתחום.

סעיף 16

מוצע לקבוע את הדרישות להשכלה מקצועית לצורך רישום במדור "מומחים באחריות". מדור זה מייצג את רמת ההכשרה הגבוהה ביותר בתחום האחריות, והוא מיועד לאחים בעלי ידע וכישורים מתקדמים וייחודיים בתחומי מומחיות קלינית ספציפיים. ההוראות בסעיף זה נועדו להבטיח את הסטנדרטים הגבוהים הנדרשים לעיסוק ברמה זו.

הזכאות לרישום במדור מומחים באחיות תינתן למי שמתקיימים בו כל התנאים המצטברים הבאים :

- (1) רישום כאח מוסמך בעל רישיון קבוע : תנאי סף זה מחייב שהמבקש יהיה כבר אח מוסמך בעל רישיון קבוע ותקף לעסוק באחיות בישראל, מה שמבטיח בסיס מקצועי יציב.
- (2) מבקש הרישיון יהיה בעל רישיון תקף במקביל לסיום השתלמות מוכרת רלבנטית לתחום המומחיות, דבר שגם תורם לבסיס מקצועי רלבנטי רחב.
- (3) סיום לימודי מומחיות במוסד ובתכנית שאושרו : על המבקש לסיים לימודים ייעודיים למומחיות במוסד שהוכר על ידי האח הראשי, ובהתאם לתכנית לימודים שאושרה על ידי האח הראשי. דרישה זו מבטיחה את האיכות והרלוונטיות של ההכשרה בתחום המומחיות.
- (4) עמידה בבחינה שקבע האח הראשי : בנוסף לסיום הלימודים, על המבקש לעמוד בהצלחה בבחינה ייעודית למומחיות, שנקבעה על ידי האח הראשי. בחינה זו מאמתת את שליטתו בידע ובמיומנויות הנדרשות בתחום ההתמחות הספציפי.

הכרה בהשכלה מחוץ לישראל :

עוד מוצע לקבוע כי האח הראשי יהיה רשאי להתנות הכרה בהשכלה במומחיות באחיות שנרכשה מחוץ לישראל, לצורך רישום במדור מומחים באחיות. התניה זו רלוונטית במקרים בהם ההשכלה מחוץ לישראל אינה שוות ערך לתוכנית הלימודים במומחיות בישראל. ההתניה יכולה לכלול דרישה להשלמת לימודים, תקופת התנסות מעשית, או עמידה בבחינות נוספות, כולם או מקצתם, במטרה להבטיח את עמידת המבקש בסטנדרטים המקצועיים הגבוהים הנהוגים בישראל למומחיות.

פרק ה' : מתן רישיון באחיות ומרשם

סעיף 17

מוצע לקבוע את ההוראות הנוגעות להגשת בקשה לרישום במרשם האחיות. מטרתו של הסעיף להסדיר את התהליך הפורמלי של פתיחת הליך הרישום, תוך הבטחת מסירת כלל האסמכתאות הנדרשות לבחינת כשירותו של המבקש על ידי המנהל.

(א) אופן ההגשה : סעיף קטן זה מורה למבקש להירשם במרשם להגיש את בקשתו למנהל. הבקשה תכלול את כל המסמכים המעידים על עמידתו של המבקש בתנאים המפורטים בסעיף 9 לחוק (תנאי סף לקבלת רישיון) ובתנאי ההשכלה המקצועית הרלוונטיים לו, כאמור בסעיפים 12 עד 16 לחוק, לפי העניין.

(ב) סמכות המנהל לדרוש מידע משלים : סעיף קטן זה מסמיך את המנהל לדרוש ממבקש הרישיון הבהרות, מידע או מסמכים נוספים הנחוצים לו לצורך קבלת הכרעה בדבר התקיימות תנאי זכאותו לרישום. סמכות זו נועדה לאפשר בחינה יסודית ומקיפה של נתוני המבקש, בהתאם לדרישות סעיף 9 וסעיפים 12 עד 16 לחוק, לפי העניין.

סעיף 18

מוצע בסעיף זה להסדיר את סמכויות המנהל בהכרעה בבקשה לרישיון לעיסוק באחיות, ולקבוע את ההליכים המנהליים הנלווים לכך. מטרתו להבטיח קבלת החלטות סדורות ושקולות, תוך שמירה על זכות הטיעון של המבקש.

סמכויות המנהל: מוצע להסמיך את המנהל להעניק רישיון באחיות למבקש, או לחלופין, להתנות את מתן הרישיון בתנאים מסוימים, או לדחות את הבקשה כליל.

זכות הטיעון: מוצע כי בטרם יחליט המנהל על התניית הרישיון בתנאים או על דחיית הבקשה, ליתן למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו. זכות זו מבטיחה הליך הוגן ומאפשרת למבקש להציג את עמדתו בפני הרשות.

החלטה מנומקת: החלטת המנהל בדבר התניית רישיון או דחיית בקשה חייבת להיות מנומקת בכתב. דרישה זו מבטיחה שקיפות, מאפשרת ביקורת על ההחלטה, ומספקת למבקש הבנה ברורה של הנימוקים לעמדת הרשות.

פרק ו': ייחוד פעולות באחיות

סעיף 19

מוצע לקבוע בסעיף זה את עיקרון ייחוד הפעולות במקצוע האחיות, עקרון יסוד בהסדרת מקצועות הבריאות. מטרתו להבטיח כי פעולות מקצועיות ספציפיות, הטעונות מיומנות ושיקול דעת ייחודיים, יבוצעו אך ורק על ידי בעלי רישיון והכשרה מתאימים, ובכך להגן על בריאות הציבור ועל איכות הטיפול.

(א) איסור ביצוע פעולות ייחודיות ללא הסמכה: מוצע בסעיף קטן זה לאסור על בעל רישיון בעיסוק באחיות לבצע פעולה שיוחדה לבעל רישיון בעל הכשרה מסוימת (המכוננת "פעולות ייחודיות" ומופיעות בתוספת הראשונה לחוק), אלא אם כן הוא עצמו מחזיק בהסמכה ובהכשרה הנדרשת. הוראה זו מבטיחה התמחות ורמת ידע נאותה לביצוע פעולות מורכבות.

(ב) חריגים לאיסור ייחוד הפעולות: מוצע בסעיף קטן זה לקבוע שני חריגים לעיקרון ייחוד הפעולות:

רופא: רופאים, מכוח סמכותם המקצועית, פטורים מהוראות ייחוד הפעולות לעניין האחים.

אדם המשלים הכשרה מעשית: אדם הנמצא בתהליך הכשרה מעשית כחלק מלימודיו לעיסוק באחיות, רשאי לבצע פעולות ייחודיות תחת פיקוח ובמסגרת הכשרתו.

(ג) סמכות המנהל לקבוע תחומי מומחיות: מוצע בסעיף זה להסמיך את המנהל לקבוע בתקנות את תחומי המומחיות השונים באחיות.

(ד) סמכות המנהל לקבוע תחומי עיסוק ופעולות ייחודיות : מוצע בסעיף זה להעניק למנהל סמכות לקבוע תחומי עיסוק ופעולות ייחודיות נוספות שיוגבלו לבעלי הכשרה מסוימת או לאחים מורשים במדור ספציפי. יודגש כי נושא הפעולה יפורסם בתוספת הראשונה לחוק, ואילו פירוט הפעולה עצמה ייקבע בהוראות (כגון חוזרים או נהלים) שייקבעו על ידי המנהל. הפרדה זו מאפשרת גמישות בפירוט הטכני של הפעולות, תוך שמירה על עקרון הפומביות של תחומי הייחוד הכלליים בחוק.

(ה) הוראות פרסום לפעולות ייחודיות : מוצע לקבוע כי אף שפירוט הפעולה הייחודית עצמה אינו מחויב בפרסום ברשומות, המנהל יפרסם ברשומות הודעה על מתן ההוראות המפרטות אותה, ועל מועד תחילתן. פרסום זה נחוץ לשם מתן פומביות לתחולת ההוראות.

(ו) דרכי מסירה ופרסום נוספות : סעיף זה מפרט דרכים נוספות להבאת ההוראות הנוגעות לפעולות הייחודיות לידיעת הציבור והנוגעים בדבר. ההוראות יישלחו ברשימת תפוצה אלקטרונית או יובאו לידיעתם בדרך אחרת, ויפורסמו באתר האינטרנט של משרד הבריאות באופן בולט לעין, במיקום ייעודי, ובאופן שיאפשר מעקב ותיעוד שינויים לאורך זמן. הוראה זו נועדה להבטיח נגישות ועדכניות למידע קריטי זה.

(ז) סמכות המנהל לקבוע דרכים נוספות לפרסום : מוצע בסעיף קטן זה להסמיך את המנהל לקבוע דרכים נוספות לפרסום הוראות אלו, ככל שיימצא לנכון, כדי להבטיח את הפצתן המירבית.

פרק ז': אח ראשי

סעיף 20

מוצע לקבוע את הכישורים הנדרשים לתפקיד האח הראשי הארצי וראש מינהל האחיות, תפקיד מפתח בהובלת מקצוע הסיעוד. הדרישות מבטיחות רמה מקצועית, אקדמית וניהולית גבוהה.

האח הראשי יהיה : אח מוסמך, עובד מדינה, בעל מומחיות במדיניות ומינהל באחיות ובעל תואר שני לפחות.

סעיף 21

הסעיף מפרט את מגוון תפקידיו וסמכויותיו המרכזיים של האח הראשי הארצי, המהווה את הסמכות המקצועית העליונה בתחום האחיות בישראל. תפקידים אלה חיוניים להובלה, פיקוח וקידום המקצוע, ולהבטחת איכות הטיפול ובריאות הציבור.

תפקידי האח הראשי כוללים, בין היתר :

ניהול מינהל האחיות : תפקיד בראש מינהל האחיות במשרד הבריאות ומילוי תפקידים מכוח חוק זה ותקנותיו.

ייעוץ ואסדרה : יעוץ לשר ולמנהל הכללי בענייני אסדרת המקצוע.

קביעת מדיניות אקדמית ומקצועית : קביעת תוכניות הליבה למדורי הרישום, מעביר המלצות למוסדות להשכלה גבוהה בנוגע לדרישות מקצועיות ותנאי קבלה, ומקיים היוועצות עם המל"ג בענייני רישוי.

סמכויות אכיפה ופיקוח : הסמכה לזמן אחים מורשים לבירור ולמנות ועדות מייעצות או קבועות לצורך מילוי תפקידו.

רישוי ופיתוח : הענקת היתרים לאחים מורשים, וכן קידום הפיתוח המקצועי של האחים והאחיות.

סעיף 22

מוצע לקבוע את הקמתה ואת הרכבה של מועצת האחיות. מטרת המועצה היא לספק ייעוץ מקצועי, רב-מגזרי ורחב היקף לשר, למנהל ולאח הראשי, ובכך לתרום לקביעת מדיניות מושכלת, איכותית ומעודכנת בתחום האחיות.

האח הראשי ימנה את חברי המועצה ויקבע את סדרי עבודתה. המועצה תכלול 21 חברים, בהרכב המבטיח ייצוג מקיף של המקצוע ומערכת הבריאות :

יושב ראש : האח הראשי.

נציגי בתי חולים : מנהלי אחיות מבתי חולים כלליים (ממשלתיים ומסונפים לאקדמיה), פסיכיאטריים, גריאטריים ופרטיים.

נציגי קהילה : מפקח מחוזי בבריאות הציבור ונציג הנהלת אחיות מקופות החולים.

מומחים : אח מוסמך מומחה, וכן מומחים מתחומי הכלכלה, המשפט או מדעי החברה.

נציגי מוסדות הכשרה : ראשי חוגים לאחיות ממוסדות אקדמיים ומנהלי בתי ספר לאחיות (הכוללים תכניות על-בסיסיות).

נציג צבא : האח הראשי בצה"ל.

נציג מטופלים ומשפחותיהם : נציג ארגוני מטופלים.

נציגי הסתדרות האחים והאחיות בישראל : נציג קופות חולים, מיילדת, ונציג לשכת האתיקה.

נציגי משרד הבריאות : נציג השר/המנהל, נציג מינהל האחיות, ונציג משרד הרווחה.

סעיף 23

מוצע להגדיר את ייעודה ותפקידיה של מועצת האחיות, כגוף מקצועי שתכליתו לייעץ לשר הבריאות, למנהל הכללי ולאח הראשי. ייעוץ זה נועד לקידום מטרות חוק זה והתקנות שעל פיו, ובכך לתרום להסדרת ופיתוח מקצוע הסיעוד בישראל.

המועצה תייעץ בכל עניין שלדעת האח הראשי יש צורך להביאו בפניה, לרבות בנושאים אלה :

(א) מומחיות : ענייני הכרה, הגדרה ופיתוח של תחומי מומחיות באחיות.

(ב) השכלה על בסיסית : היבטים הנוגעים להכשרות מתקדמות שמעבר להשכלה הבסיסית (השתלמויות מוכרות).

(ג) פעולות אחיות ייחודיות : ייעוץ בעניין הגדרת פעולות ספציפיות המיוחדות לבעלי הכשרה מסוימת.

(ד) עניינים נוספים : כל נושא אחר שלדעת האח הראשי, השר או המנהל נדרשת לגביו התייעצות לשם ביצוע הוראות חוק זה ותקנותיו.

סעיף 24

מוצע להבטיח את תוקפן של פעולות והחלטות מועצת האחיות ואת קיומה כגוף, גם במקרים של שינויים פרסונליים או פגמים במינוי חבריה. מטרתו היא לשמור על יציבות ורציפות תפקודית של המועצה ולמנוע ביטול החלטות בשל עניינים פרוצדורליים, כל עוד מכהן בה רוב חבריה.

סעיף 25

מוצע בסעיף זה לקבוע את כללי הפעולה וסדרי העבודה העיקריים של המועצה :

(א) מניין חוקי : דורש נוכחות רוב חברי המועצה כדי ששיבה תהיה חוקית ותוכל לקבל החלטות.

(ב) קבלת החלטות : קובע כי החלטות יתקבלו ברוב קולות של החברים הנוכחים המשתתפים בהצבעה.

(ג) קביעת סדרים נוספים : מאפשר למועצה לקבוע בעצמה את סדרי עבודתה הפנימיים, ככל שלא נקבעו במפורש בחוק, ובכך מעניק לה גמישות תפעולית.

סעיף 26

מוצע בסעיף זה לקבוע את תקופת כהונתם של חברי מועצת האחיות. המטרה היא להבטיח יציבות ורציפות בעבודת המועצה, תוך שמירה על ריענון תקופתי של הרכבה.

חברי מועצת האחיות ימונו לכהונה של ארבע שנים. האח הראשי פטור מהגבלה זו וימשיך לכהן במועצה כל עוד הוא בתפקידו. חבר מועצה יכול להתמנות לכהונה נוספת אחת בלבד של ארבע שנים. הוראה זו מאזנת בין צבירת ניסיון במועצה לבין הצורך בהתחדשות והבאת פרספקטיבות חדשות.

פרק ט' : חובות אמון ואתיקה מקצועית

סעיף 27

מוצע לקבוע את חובות היסוד של בעל רישיון לעיסוק באחיות כלפי המטופל. הוא מטיל שלוש חובות מרכזיות :

הגינות ונאמנות : לפעול לטובת המטופל בלבד, בשקיפות ובאמינות.
זהירות : לנהוג בסטנדרט המקצועי הנדרש, תוך שימוש בידע מקצועי וביצוע מדויק של פעולות.
אחריות : לקיחת אחריות על תוצאות הטיפול, קבלת החלטות מושכלות, מעקב ותייעוד.

סעיף 28

סעיף זה מטיל על בעל רישיון לעיסוק באחיות חובה לשמור על כבוד המקצוע ולהימנע מכל התנהגות שאינה הולמת אותו. חובה זו הינה נדבך יסודי בקוד האתי, שמטרתו להבטיח סטנדרטים גבוהים של התנהגות ציבורית ומקצועית המשקפים את מעמדו וחשיבותו של המקצוע.

הסעיף מחייב התנהלות המכבדת את המקצוע הן במסגרת הטיפול והן בהתנהלות כללית, ואוסר על מעשים הפוגעים באמון הציבור בו.

סעיף 29

מוצע לקבוע איסור על בעל רישיון לעיסוק באחיות להציע או לבצע טיפול הדורש הכשרה או מיומנות מיוחדת, אם אינו מחזיק בהן. מטרתו העיקרית היא להגן על בטיחות הציבור ולוודא שפעולות מורכבות יבוצעו רק על ידי בעלי ההכשרה המתאימה. איסור זה מחזק את עקרון ייחוד הפעולות המעוגן בסעיף 19 לחוק ואת הדרישה למקצועיות וזהירות גבוהה במקצוע האחיות.

סעיף 30

מוצע להטיל בסעיף זה מגבלות על פרסומות של בעלי רישיון לעיסוק באחיות. מוצע לאסור על בעל הרישיון לפרסם את עיסוקו, במישרין או בעקיפין, אם הפרסומת יש בה כדי להטעות, לפגוע בכבוד המקצוע, או לפגוע בציבור. הוראה זו נועדה להגן על הציבור מפני פרסומים שאינם הולמים ולהבטיח שמירה על סטנדרטים אתיים גבוהים בתחום הפרסום המקצועי.

פרק י': עבירות משמעת

סעיף 31

מוצע להסדיר את ההיבטים המשמעתיים החלים על העוסקים במקצוע האחיות. תחולה זו נקבעת באמצעות הפניה ספציפית לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008. מטרת הסעיף להבטיח את אכיפת כללי האתיקה וההתנהלות המקצועית, ובכך לשמור על סטנדרטים גבוהים של טיפול ועל אמון הציבור.

תחולת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות: הסעיף קובע כי הוראות פרק ח' לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות יחולו, בשינויים המחויבים, על מי שעוסק באחיות מכוח חוק זה. מעמד האח כ"בעל מקצוע בריאות": לצורך החלת הוראות פרק ח' הנ"ל, ייראה מי שעוסק באחיות כ"בעל מקצוע בריאות", ורישיונו ייראה כ"רישיון לעיסוק במקצוע בריאות". הפניה זו מייצרת אחידות ואפקטיביות באכיפת כללי המשמעת, שכן חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות מעגן את כלל ענייני המשמעת לכל מקצועות הבריאות. פרק ח' לחוק האמור דן, באופן כללי, בעילות להגשת קובלנה, בסמכויות הוועדה המשמעתית (כגון נזיפה, התראה, השעיה, התליית רישיון ועוד), ובהליכי הערעור.

פרק י"א : עונשין והוראות כלליות

סעיף 32

מוצע בסעיף זה לקבוע את הוראות העונשין בגין הפרות של הוראות חוק זה. תכליתו להרתיע מפני עיסוק בלתי מורשה במקצוע האחיות, ובכך להגן על בריאות הציבור ועל מעמדו של המקצוע.

מוצע לקבוע בסעיף עונש ספציפי למי שעובר עבירה לפי חוק זה, בניגוד להוראות סעיף 4. סעיף 4, כפי שנקבע בחוק, קובע כלל ייחוד העיסוק באחיות ואוסר על עיסוק באחיות ללא רישיון. על כן, מי שיעסוק באחיות בלא רישיון, דינו – מאסר שנה אחת או קנס בגובה הקבוע בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

סעיף 33

מוצע בסעיף זה להסמיך את השר הממונה על ביצוע החוק להתקין תקנות, ובכך מהווה הוראה חיונית להבטחת יישומו המעשי של החוק. הסדר זה מאפשר קביעת הוראות פרטניות ופרוצדורליות הנדרשות להוצאה לפועל של עקרונות החוק, מעבר לקבוע בחקיקה הראשית.

השר, קרי שר הבריאות, הוא הגורם הממונה על ביצוע חוק זה. קביעה זו מייחסת את האחריות הביצועית העליונה לשר הממונה על תחום הבריאות.

סמכותו של השר להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוע החוק נדרשת למתן פירוט אופרטיבי להוראות החוק.

סעיף 34

מוצע לקבוע הסמכה לשר הממונה, שר הבריאות לגבות אגרות בגין פעולות ושירותים ספציפיים הניתנים על פי חוק זה.

האגרות נועדו לממן, כולן או מקצתן, את עלויות הרישוי, הפיקוח, הבחינות והשירותים האדמיניסטרטיביים הנדרשים להסדרת מקצוע האחיות, ובכך להבטיח את יכולת הגוף המאסדר למלא את תפקידיו ביעילות ובעצמאות כלכלית.

סעיף 35

מוצע לקבוע תיקוני חקיקה עקיפים בפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976, הנדרשים כתוצאה מחקיקתו של החוק. תיקונים אלה נועדו ליצור התאמה בין החקיקות ולהבהיר את גבולות העיסוק המקצועיים ואת ייחוד העיסוק בין מקצוע הרפואה למקצוע האחיות.

התיקונים המוצעים הם כדלקמן :

(1) בסעיף 1 – הוספת הגדרת "עיסוק באחיות": לאחר ההגדרה "עיסוק ברפואה" בפקודת הרופאים, תתווסף הגדרה חדשה ל"עיסוק באחיות", אשר תפנה להגדרה הקבועה בחוק האחיות, התשפ"ה-2025. הוספה זו מבטיחה שהגדרת מקצוע האחיות תהיה מוכרת גם במסגרת החוק המסדיר את מקצוע הרפואה.

(2) בסעיף 3(ב), הוספת פסקה (6) – "אח מורשה מעיסוק באחיות": סעיף 3 לפקודת הרופאים קובע את כלל ייחוד העיסוק ברפואה, ומגדיר מי רשאי לעסוק ברפואה באופן בלעדי. סעיף 3(ב) מפרט רשימת חריגים לכלל זה – מקצועות ואנשים שפעילותם המקצועית, אף שאינם רופאים, אינה נחשבת להפרה של ייחוד העיסוק ברפואה. הוספת פסקה (6) קובעת כי "אח מורשה מעיסוק באחיות", כהגדרתו בחוק, נכלל אף הוא בחריגים אלו. תיקון זה מבטיח כי עיסוק באחיות כדין, במסגרת הסמכויות שהוגדרו בחוק, לא ייחשב כעיסוק ברפואה בניגוד לדין. בכך, הוא מחזק את מעמדו העצמאי והמוגדר של מקצוע האחיות ויוצר בהירות משפטית לגבי תחומי הפעולה של שני המקצועות.

סעיף 36

מוצע בסעיף זה לקבוע תיקון עקיף בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008 (להלן- חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות) מטרת התיקון היא להסדיר את היחס בין חוק זה, לבין ההוראות הקיימות בחוק האמור, ובפרט להוסיף עבירת משמעת מפורשת הנוגעת לפעולות המיוחדות לאחיות בעלות הכשרה ספציפית.

התיקון המוצע הוא כדלקמן:

בסעיף 27, הוספת פסקה (12): סעיף 27 לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות קובע עבירות משמעת ועונשים על עיסוק במקצועות בריאות ללא הסמכה או בניגוד לתנאי הרישיון. הוספת פסקה (12) קובעת כי גם "עוסק באחיות שביצע פעולות מהפעולות המנויות בתוספת הראשונה לחוק העיסוק באחיות, התשפ"ה-2025, ושאינה בתחום הכשרתו" ייכנס בגדרי עבירת משמעת זו. הוספה זו מדגישה כי ביצוע פעולות ייחודיות המצריכות הכשרה מסוימת באחיות, על ידי מי שאינו הוכשר לכך, מהווה עבירה משמעתית. בכך, היא מחזקת את הבקרה והאכיפה המקצועית, ומבטיחה כי אחים ואחיות יבצעו רק פעולות בהן הם מוסמכים ומוכשרים, בהתאם לקבוע בחוק זה. הוראה זו נועדה להגן על בטיחות המטופלים ועל סטנדרטים מקצועיים מחמירים.

סעיף 37

מוצע לקבוע את הוראות המעבר הנדרשות לאור כניסתו לתוקף של חוק זה. תכליתן להבטיח מעבר סדור ומפוקח מהמצב המשפטי הקיים אל המסגרת הנורמטיבית החדשה שמגדיר החוק. הוראות מעבר אלו חיוניות במקרים בהם חקיקה חדשה יוצרת הסדרים ייחודיים למקצועות קיימים או למצבים משפטיים שנוצרו טרם חקיקתה.

(א) הכרה ברישיונות קיימים : מוצע בסעיף קטן זה להכיר בתוקפם של רישיונות האחיות הקיימים. מוצע לקבוע כי מי שערב תחילתו של חוק זה החזיק ברישיון לעיסוק באחיות כאחות מוסמכת או כאחות מעשית לפי כל דין, ייראה כמי שניתן לו רישיון מכוח הוראות חוק זה. בכך, נשמר תוקפם של הרישיונות הקיימים, והאחיות הנוגעות בדבר תהיינה רשאיות להמשיך ולעסוק במקצוען בהתאם לתנאים ולמגבלות שיחולו מכוח חוק זה, אלא אם נקבע אחרת לפי הוראותיו או מכוחו.

(ב) תוקף נהלים וחוזרים קיימים כ"פעולות ייחודיות" : סעיף קטן זה עוסק במעמד המשפטי של חוזרים ונהלים שפורסמו לפני תחילת החוק, הנוגעים לסמכויות מקצועיות, תחומי אחריות וביצוע פעולות על ידי אחיות בעלות הכשרה ספציפית. הוא קובע כי פרסומים אלו ייראו כ"הוראות פעולות ייחודיות" שניתנו לפי סעיף 19 לחוק זה, ומועד תחילתן לעניין סעיף 19 והתוספת הראשונה יהיה יום תחילתו של חוק זה. הוראה זו מבטיחה רציפות נורמטיבית ותפקודית של הכללים המקצועיים שנקבעו בעבר, ומעניקה להם תוקף מחודש ומחייב במסגרת החוק החדש, תוך שיוכם להוראות הספציפיות המעגנות את הפעולות הייחודיות.

סעיף 38

סעיף זה קובע את מועד כניסתו לתוקף של חוק זה ואת היקף תחולתו.

מוצע לקבוע כי תחילתו של חוק זה תהיה ביום פרסומו ברשומות (שייקרא להלן – יום התחילה). הוראות החוק יחולו על בקשות לרישיון לעיסוק באחיות שהוגשו החל מיום התחילה. משמעות הדבר היא כי בקשות לרישיון אשר הוגשו לפני יום התחילה ימשיכו ויידונו על פי הדין שהיה תקף בעת הגשתן, אלא אם כן נקבעו הוראות מעבר ספציפיות אחרות, המאפשרות התאמה או הכרה במצב קודם.

תוספת ראשונה

מוצע לקבוע כי התוספת הראשונה לחוק תפרט את "הפעולות הייחודיות בעיסוק באחיות", אליהן מתייחס סעיף 19 לחוק העוסק "בייחוד פעולות". תוספת זו קובעת את גבולות האחריות והסמכויות של אחים ואחיות בעלי הכשרה ספציפית, ומבטיחה שפעולות מורכבות אלו, הדורשות ידע ומיומנות מתקדמים, יבוצעו על ידי המוסמכים לכך בלבד.

התוספת מחלקת את הפעולות הייחודיות לקטגוריות רחבות המאפשרות גמישות והתאמה להתפתחויות המקצוע, תוך שמירה על עקרונות הבטיחות והמקצועיות. היא כוללת, בין היתר, סמכויות בביצוע פעולות פולשניות, מתן תרופות מתקדם, הפניה ופענוח בדיקות, ניהול קליני, טיפול במצבים מורכבים ובאוכלוסיות מיוחדות, וכן סמכויות לאחים מומחים בתחומי התמחותם. בנוסף, התוספת מבחינה בין פעולות בסמכות אחים ואחיות מוסמכים, בעלי הכשרה על בסיסית, מיילדות, ואחים ואחיות מומחים קליניים, ובכך מבהירה את חלוקת הסמכויות לפי דרגות ההכשרה.

